

[Aase Olesen]

kan vi ikke? Vi kan sagtens finde ud af det med teknikken i udvalget, men det ville være vejledende for vores arbejde, om vi vidste, om ministeren egentlig er til at tale med på dette punkt.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Fru Aase Olesen ved godt, hvad der er baggrunden for, at jeg svarede, som jeg gjorde, nemlig den, at der har været forskellige politiske holdninger til dette med 2 pct.s reglen, og at grunden til, at regeringen fremsætter lovforslaget med de 2 pct., ganske enkelt er, at der er ganske vide synspunkter på sagen. Bl.a. mit eget parti mener, at 2 pct. er i underkanten. Det har været drøftet i folketinget tidligere, og derfor mente jeg, at 2 pct. var rigtigst, fordi jeg vidste, at 2 pct.s reglen, om jeg så må sige, var udtryk for et kompromis, sidste gang den blev fastsat, og jeg syntes, at den diskussion behøvede vi ikke at tage op en gang til. Når jeg så alligevel – på trods af at jeg synes, at 2 pct.s reglen er et rimeligt grundlag at lave et lovforslag på – siger, at jeg synes, at de synspunkter, man har, og som man har givet udtryk for her i salen, kan drøftes i udvalget, så er grunden naturligvis, at hvis der dér kommer nogle argumenter, som kan rykke ved den argumentation, regeringen har ført her for disse 2 pct., så vil vi være villige til at drøfte det. Mere synes jeg ikke rigtig jeg kan strække mig til. Men min politiske holdning er de 2 pct.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg vil på foranledning af de sidste to indlæg henlede opmærksomheden på forretningsordenens § 11, der siger, at ved første behandling drøftes lovforslaget ud fra principielle synspunkter uden nærmere gennemgang af enkeltheder.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen RV):

2 pct.s reglen må være et meget principielt og væsentligt spørgsmål, så jeg kan slet ikke forstå formandens bemærkning.

Jeg vil gerne spørge igen, for jeg spurgte faktisk ministeren: hvad var begrundelsen for de 2 pct.? For der er vel ingen, der tror, at de små partier, vi taler om her, får nogen repræsentation i Europa-Parlamentet! Er må-

let ikke alene at holde dem væk fra medierne ved en valgkamp forud for Europa-Parlamentsvalget?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 60:

Forslag til folketingsbeslutning om bevarelse af fysiurgisk hospital i Hornbæk.

Af Halvgaard (FP) m.fl.

Fremsat (8/2 83).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fjerde næstformand (Arentoft):

Indenrigsministeren. Undskyld, undervisningsministeren. Der står indenrigsministeren.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Kært barn har mange navne.

Indledningsvis vil jeg gerne nævne, at folketinget i 1980 ved lov vedtog, at staten skulle overtage fysiurgisk hospital i Hornbæk og Finseninstitutet. De to hospitaler er herefter ved kongelig resolution blevet lagt sammen med rigshospitalet med virkning fra henholdsvis 1. januar 1980 og 1. januar 1981.

Der blev samtidig i 1980 vedtaget en ny lov om rigshospitalets styrelse. Det fremgår af bemærkningerne til denne lov, at undervisningsministeriet skal foretage en nærmere vurdering af de økonomiske og tidsmæssige forhold ved løsningen af de bygningsmæssige

[Undervisningsministeren]

problemer efter sammenlægningen af de tre hospitaler.

Med henblik på dette anmodede daværende undervisningsminister Dorte Bennedsen i maj 1981 rigshospitalet om at udarbejde en generel plan for det samlede hospitals funktionsmæssige opbygning og dets fremtidige fysiske rammer.

I juni 1982 afgav rigshospitalets bestyrelse herefter en generalplan for 1984-92 med indstilling om bl.a. at igangsætte en række kostbare byggearbejder.

Da jeg kom til, gennemgik jeg generalplannens forslag. Det er min opfattelse, at plannens forslag til løsning af de bygningsmæssige problemer er alt for dyre. Det forslag, som rigshospitalets bestyrelse særlig peger på, indebærer en anlægsudgift på 387 mill. kr., tilmed i 1981-priser, hvortil kommer udgifter til apparatur og løst inventar m.v. på ca. 200 mill. kr.

Jeg ønsker ikke at fremsætte lovforslag om byggeri til rigshospitalet i dette omfang. Jeg har derfor sat et arbejde i gang i undervisningsministeriet med bistand fra indenrigsministeriet for nærmere at få vurderet andre løsningsmuligheder, som skulle kunne bringe anlægsudgifterne ned.

Da det er min opfattelse, at der hurtigt bør opnås klarhed over de fremtidige rammer for det samlede statslige sygehusvæsen, har jeg anmodet om, at undersøgelserne bliver færdiggjort i løbet af førstkommande sommer.

Jeg finder det i øvrigt helt afgørende for, at der kan træffes fornuftige beslutninger om det statslige hospitalsvæsen, at dette planlægningsarbejde for det samlede rigshospital bliver afsluttet, før man begynder at bevilge penge til nyt byggeri eller større istandsættelser, og det gælder også fysiurgisk hospital i Hornbæk.

Jeg vil dog gerne fremhæve, at det er en forudsætning for de undersøgelser, jeg har sat i gang, at fysiurgisk hospital i Hornbæk ikke flyttes ind til København. Vi skal nok finde en fornuftig løsning for fysiurgisk hospital. Der er ingen grund til i al hast at pålægge regeringen at bruge op til 25 mill. kr. lige nu. Beløbet er sandsynligvis for stort, og det er alt for tidligt overhovedet at nævne tal.

Jeg kan tilføje, at jeg netop har været i kommunaludvalget sammen med indenrigsministeren og givet en orientering om, at der

er igangsat et arbejde med at formindske udgifterne ved gennemførelse af en generalplan for rigshospitalet.

Jeg kan altså som konklusion ikke anbefale, at folketinget på nuværende tidspunkt træffer beslutning om at pålægge regeringen at anvende op til 25 mill. kr. på en istandsættelse af fysiurgisk hospital i Hornbæk, sådan som fremskridtspartiet her foreslår.

Jeg skal derimod opfordre til, at man afventer min redegørelse her i tinget til efteråret, når planlægningsarbejdet er afsluttet, og jeg vil gerne opfordre til, at man derefter – og først derefter – tager stilling til eventuelle forslag om nyt byggeri og istandsættelser af eksisterende bygninger på rigshospitalet, herunder også fysiurgisk hospital og Finseninstitutet.

Taanquist (S):

Jeg er ikke helt klar over, hvorfor fremskridtspartiet fremsætter deres forslag nu. Mig bekendt er der jo ingen aktuelle planer om at nedlægge fysiurgisk hospital i Hornbæk.

Spørgsmålet om fysiurgisk hospitals fremtid indgår i rigshospitalets generalplan, og den skal der tages stilling til som helhed. Det er ret meningsløst at tage et enkelt punkt ud af generalplanen og tage beslutning om det allerede nu.

Vi må derfor afvise forslaget.

Karen Thuroe Hansen (KF):

Fremskridtspartiets forslag om bevarelse af fysiurgisk hospital i Hornbæk kan vi fra konservativ side støtte helhjertet.

Hvad dette hospital har betydet for genoptræning af tusindvis af patienter i årenes løb, kan ikke vurderes højt nok. Hele atmosfæren blandt patienter og personale finder man næsten intet sidestykke til inden for sundhedssektoren, og også stedets beliggenhed er noget af det mest ideelle. Kommunen har gjort sit til at give patienterne gode forhold, f.eks. er alle fortovene indrettet, så man uden besvær kan færdes i kørestol ved egen hjælp.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at hospitalet i høj grad trænger til at blive renoveret. Men jeg vil gerne direkte spørge forslagsstillerne, om de 25 mill. kr., som nævnes i bemærkningerne, er et tal, som hviler på beregninger af omkostningerne ved en even-

[Karen Thurøe Hansen]

tuel ombygning, eller det kun er et slag på tasken.

Vi vil medvirke til at behandle dette forslag i udvalget og kan som sagt give det vores helhjertede støtte.

Tommy Dinesen (SF):

Fra SFs side kan vi helhjertet gå ind for dette forslag fra fremskridtspartiet.

På et møde, der blev afholdt den 29. november 1982, efter at en aktionsgruppe på hospitalet havde bedt folketingets medlemmer om at komme – jeg tror, det var en stor skuffelse for dem, at der kun var to medlemme af folketinget, der havde bevæget sig derop, selv om det var på en mandag – fik vi bl.a. at vide, at det var 25 mill. kr., der var behov for til at lave det om. Man kan godt, som ministeren siger, vente, men nu har man skullet vente i mange år, og vi synes ærligt talt ikke, man skal blive ved med at vente.

I bemærkningerne til forslaget står der, at det er billigere, og at det drejer sig om penge. For SF drejer det sig om, at patienterne befinder sig godt, og at man bevarer de arbejdspladser, der er deroppe.

(Kort bemærkning).

Karen Thurøe Hansen (KF):

Jeg syntes, jeg kunne spore en bebrejdelse i SFs ordførers stemme, fordi kun to medlemmer havde ulejligen sig til Hornbæk. Det passer altså ikke helt. Når næsten samtlige medlemmer sendte afbud, tror jeg ikke, det var, fordi det var en mandag, men fordi vi havde gyldige grunde til at sende afbud.

I øvrigt kan jeg oplyse, at jeg har været på Hornbæk før.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jeg skal naturligvis ikke gå ind i, hvad andre partier gør og ikke gør, men jeg siger, det var en stor skuffelse især for patienterne, der havde satset meget på at få nogle flere derop.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

På givne foranledning vil jeg gerne aflægge vidnesbyrd: jeg har også været på Hornbæk, tilmed en hel formiddag, og tilmed indtaget en kop kaffe sammen med repræsentanter for personale- og lægegrupper.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Nu drejer det sig ikke så meget om, hvem der har været på Hornbæk, men om der er mulighed for stadig væk at komme på Hornbæk til behandling. Det er det, der er det væsentlige.

Selve sagen er ikke ny. Derfor synes jeg, det er glimrende, at fremskridtspartiet rejser dette spørgsmål, og så går det oven i købet hånd i hånd med ministerens intentioner på området.

For en gangs skyld har den dårlige økonomi altså ført til noget glædeligt, nemlig til nachdenken: man har fået tid til at tænke sig om, overveje, om man skulle sætte det meget store byggeri omkring rigshospitalet i gang. Jeg synes, det er glimrende, at man stopper op nu og siger: det er der egentlig ingen grund til, og det har vi egentlig heller ikke råd til. Vi lader Hornbæk ligge, hvor det skal ligge.

Det er rigtigt, at den dag der var møde deroppe – det var ikke nogen aktionsgruppe, det var ganske almindelige patienter, nydelige, pæne mennesker, ikke en aktionsgruppe – ønskede de at gøre os opmærksom på noget. Det var et dårligt tilrettelagt møde, men det var ærligt ment. Budskabet kom igennem, men de 25 mill. kr. fik vi ikke noget nærmere regnskab for. Det var et tal, der blev givet af overlægen, og det var det, man regnede med at det kostede at renovere. Selvfølgelig kan man da forhandle selve summen og spørgsmålet om det.

Men det er meget vigtigt, at man får en afklaring, for hvis der ikke meget snart bliver istandsat deroppe, falder det ganske enkelt sammen, så det slet ikke kan betale sig at have med det at gøre. Det er det, man har set før på flere institutioner.

Jeg er meget glad for, at Hornbæk ligger under undervisningsministerens ressort, ikke fordi han er dygtigere end de andre ministre – han er lige så dygtig – men fordi vi så har mulighed for at gribe ind. Hornbæk er ikke den eneste institution, der har det problem. Der er desværre flere institutioner, som er kommet ud i den situation, at man ikke har reelle overlevelsesmuligheder, dels på grund af en lovgivning, man ikke havde tænkt sig skulle give sig de udslag, den har, dels på grund af amternes dårlige økonomi og – må

[Yvonne Herløv Andersen]

jeg sige – protektionisme. Det er meget beklageligt.

Der er ikke nogen herinde, der er i tvivl om, at det arbejde, der bliver gjort deroppe, bliver gjort ualmindelig godt. Det er internationalt anerkendt. Men det har ikke alene noget at gøre med de mennesker, der er ansat deroppe. Det har i sandhed også noget at gøre med de omgivelser, hospitalet ligger i, og som er de mest ideelle, de overhovedet kan være for specielt fysiurgisk optræning.

Det er meget vigtigt, at man får en afklaring på problemet, for ellers oplever institutionen en afmatning. Det, man har set utallige steder, er, at når situationen er usikker, forlader de ansatte arbejdsstedet, og når de ansatte forlader stedet, er det som regel de dygtigste, der har nemmest ved at få job, så falder prestigen, og så bliver grundlaget for institutionen endnu dårligere.

Jeg er glad for, at vi får denne løsning på det. Om det skal være 25 mill., kan jeg ikke sige, men i hvert fald er det nok nødvendigt at kitte vinduerne i vinter.

Aase Olesen (RV):

I anledning af det, hr. Tommy Dinesen sagde, føler jeg trang til at starte med at sige, at det er trist, når folk bliver skuffede, men der var nogle af os, der ikke fik at vide, hvor og hvornår man ville afholde møde, og så er det lidt svært at komme til det. Det er selvfølgelig trist, men folketingets kommunaludvalg har for et par år siden været på hospitalet i Hornbæk, og vi var forinden blevet præpareret af den daværende undervisningsminister med den kendsgerning, at en masse læger ønskede dette hospitals funktion flyttet ind til byen. Det skulle ikke være så langt væk, som man sagde – og så kunne man jo passende spørge: fra hvad? – og hospitalets fysiske rammer var i en sådan stand, at det ville være meget, meget dyrt at bevare det som et hospital.

Jeg kan ikke lade være med at sige i dag, at jeg er meget glad for, at vi har fået en undervisningsminister, som ikke ligger under for ekspertsynspunkter. Jeg tror nok, eksperterne kan have ret meget langt, men det, man oplever på Hornbæk hospital, er, at der er noget, der er vigtigere end ekspertise. Der er noget, der er vigtigere end forkromede, flotte omgivelser, og det er nok allerførst det indre

miljø, det menneskelige miljø, som det er lykkedes at skabe i Hornbæk.

De udsagn, vi fik fra det ansatte personale på alle leder, fra patienterne på hospitalet og fra forældre, gik jo alle sammen ud på, at det helt afgørende moment i alt, hvad der handler om handicappede, er at få folk til at leve med deres handicap, få dem til at acceptere deres handicap. Det er overhovedet forudsætningen for, at man kan gøre fremskridt, og det er der åbenbart et miljø der er stærkt befordrende for netop i Hornbæk. Derfor ønsker man at bevare det hospital.

Vi oplevede noget andet i folketingets kommunaludvalg, nemlig det, at man fremhævede alle de fejl og mangler, som eksperterne brugte til at så tvivl om hospitalets fortsatte eksistens med, som noget positivt. Det var positivt, at der ingen elevatorer var, det var positivt, at der var nogle besværlige trapper, for derved kom man til at befinde sig i et miljø, som mere lignede det, man skulle hjem til.

Det radikale venstre mener absolut, at hospitalet i Hornbæk skal bevares, og jeg er enig med ministeren i, at det må være fornuftigt at vente, til den redegørelse kommer til efteråret.

Jeg ved ikke rigtig, hvad der ligger i, at et af regeringspartierne så stærkt går ind for fremskridtspartiets forslag. Jeg går ud fra, at hvis redegørelsen vil vise, at der skal mere end 25 mill. kr. til, så må vi også komme ind på det. Jeg går ud fra, at regeringen er enig i det.

Tove Niemann (FP):

Det er ikke ret længe siden, der var en glimrende, ja, man kan næsten sige gribende udsendelse i TV om fysiurgisk hospital i Hornbæk. Jeg håber, at alle folketingsmedlemmerne have lejlighed til at se den. Af den udsendelse fremgik det meget tydeligt, hvor godt dette hospital fungerede for patienterne, men det var ikke kun selve hospitalet, der fungerede. Patienterne var virkelig blevet integreret i byen og dens omgivelser.

Mange mennesker, der ikke er vant til at omgås handicappede, opfører sig ærlig talt ofte lidt kejtet, når de er sammen med handicappede patienter, men indbyggerne i fysiurgisk hospitals omgivelser er gennem mange år blevet vant til at omgås dem på en naturlig måde, som netop kan være en stor psy-

[Tove Niemann]

kisk støtte for patienterne. De forretningsdrivende er også meget hjælpsomme; i de forretninger, hvor patienterne ikke kan komme ind, er de forretningsdrivende blevet vant til at gå ud og betjene patienterne.

Jeg havde egentlig tænkt mig at sige mere om, hvor godt fysiurgisk hospital i Hornbæk fungerer, men alle er vist klar over det, for der er kommet så mange rosende ord om det.

Til undervisningsministeren vil jeg sige: jo, det haster med de 25 mill. kr. til Hornbæk, for vinduerne er utætte, dørene er for smalle, og der er for dårlige forhold for patienterne. Når vi nu er blevet klar over, at hospitalet skal bibeholdes, kan vi lige så godt gå i gang med forbedringen af det både af hensyn til patienterne og af hensyn til det dygtige personale, der er der, og som vi meget gerne vil have lov at bibeholde.

De 25 mill. kr. er ikke et slag på tasken. Det er nogle beregninger, som en overlæge har foretaget oppe på hospitalet. Jeg håber altså, at dette forslag kan samle flertal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Valg af 3 medlemmer og 3 suppleanter til Sygekassernes Helsefonds bestyrelse for tiden 1. april 1983 til 31. marts 1987.

(Jfr. tidenden sp. 4094).

Fjerde næstformand (Arentoft):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 82 medlemmer: det konservative folkeparti, venstre, fremskridtspartiet, cen-

trum-demokraterne, kristeligt folkeparti og Barsøe-Carnfeldt; en gruppe på 60 medlemmer: socialdemokratiet.

Valgt blev:

Til medlemmer:

1. Medlem af folketing Mette Madsen
2. Medlem af folketinget Yvonne Herløv Andersen
3. Fhv. medlem af folketinget Niels Mørk.

Som suppleanter for:

1. Medlem af folketinget Henrik Toft
2. Medlem af folketinget Inge Krogh
3. Medlem af folketinget Svend Taanquist.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Arentoft):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Socialudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Adgang til at fastsætte nærmere regler om forbigående og varig kontant-hjælp). (Lovforslag nr. L 118).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Erhvervsudvalget (17/3 83):

Udtræder: Birgith Mogensen (CD)
Ny stedf.: Nør Christensen (CD)

Erhvervsudvalget (17/3 83):

Udtræder: Nør Christensen (CD)
Ny stedf.: Birgith Mogensen (CD).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 18. marts 1983, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.17